

Møte i Østre Agder næringsforum

<i>Referent</i>	<i>Sted</i>	<i>Tid</i>
Siri Asdal	Møterom Stemmen, Risør kommunehus	Onsdag 3. juni 2019 kl. 09.00-13.00

Til stede

*Bodil Slettebø, Grimstad kommune
Anne Torunn Hvideberg, Tvedestrand kommune
Ole Tom Tjuslia, Froland kommune
Yngve Trædal Ramse, Åmli kommune
Bård Vestøl Birkedal, Risør kommune
Torleiv Momrak, Aust- Agder fylkeskommune
Liv Strand, Vegårshei kommune
Ole Andreas Sandberg, Gjerstad kommune*

I tillegg møtte:

*Synnøve Aabrekk, dgl.leder, reiselivsklyngen USUS,
Anne Elisabeth Jensen, turistsjef Grimstad kommune
Unni Olimb Norman, dgl.leder, Risør by*

Forfall:

Kåre Andersen, isteden møtte Geir Hammersmark

*Fra sekretariatet møtte: Siri Asdal
Leder Bodil Slettebø ledet møtet*

Kommunenes halvtime – Interessant [orientering ved Unni Olimb Norman](#) fra foreningen «Risør by». Foreningen har omlag 260 aksjonærer - 120 ulike aktører som består av Risør kommune, handelsstand, reiseliv, gårdeiere, andre næringsdrivende, lag og foreninger og private. De samarbeider også med reiselivsnettverket USUS og Norsk Sentrumsutvikling.

I gang med prosjekt reisemålsutvikling, med utgangspunkt om at Risør vil jobbe for økt besøk. Mimir rådgivning er engasjert som prosjektledere. Utgangspunkt er å opprettholde det gode lokalmiljøet, bruke dette positivt både for lokalbefolkning og tilreisende. Det finnes allerede mange utredninger så fokus skal være på hva man kan enes om å gjennomføre. Reiselivsaktørene er selv i førersetet og tar eierskap og prosjektet inkluderer også Gjerstad og Vegårshei.

Dette er fase 1 i Innovasjon Norges konseptmal for reisemålsutvikling. Risør ble anbefalt denne prosessen og etter fase 1 er gjennomført er planen å fortsette med fase 2.

Sak 25/20 **[Referat fra møte 15.04.20](#)**

Vedtak: *Referat godkjennes*

Sak 26/20 og 27/20 ses i sammenheng

Sak 26/20 Reiseliv i Østre Agder regionen

USUS er næringsklyngen for kultur-opplevelser og reiselivsbedrifter på Sørlandet og i Telemark. Målet er å ytterligere styrke Sørlandets posisjon som en attraktiv og bærekraftig reiselivsdestinasjon. I felleskap bidrar vi til å løfte landsdelen gjennom samarbeid og kontinuerlig utvikling. USUS har et dedikert fokus på gjenkjøp og USUS partnerne har en grunnleggende holdning til at vi er avhengige av hverandre for å få vekst og utvikling. Det hjelper lite å være best dersom naboen ikke leverer, for å si det litt enkelt.

Situasjonen i forbindelse med coronapandemien har gjort at reiselivet opplever store utfordringer for kommende sesong. USUS har tatt grep og sammen med næringen er det igangsatt omfattende arbeid med profilering og markedsføring for landsdelen. Men, for å komme i mål må vi samarbeide, både i forhold til utvikling men også for å gi kundene en god opplevelse.

Innledning ved Synnøve Aabrekk, daglig leder USUS (se vedlegg)

Sak 27/20 Reiselivsmessig infrastruktur i Østre Agder- et samarbeidsprosjekt.

Næringsforum fremmet forslag til styret i Østre Agder om å igangsette et reiselivsprosjekt for Østre agder. På styremøte 24. april vedtok styret å igangsette prosjektet; Reiselivsmessig infrastruktur i Østre Agder- et samarbeidsprosjekt. Utdrag fra prosjektskissen:

Mål og hensikt

Prosjektet må ha fokus på fysisk og digital oppgradering som bidrag til nye tilbud som skaper fornøyde kunder, mersalg, gjensalg, økt inntjening og flere kunder.

Tiltakene skal være av betydning både for turister, hyttegjester og lokalbefolkning.

Det er i overgangen bedrift/samfunn at næringsforum ønsker å gjøre en forskjell. Det er ønskelig å se på hvilke reiselivsmessige infrastrukturiltak som kan iverksettes på kort og lang sikt for å fremstå med et oppgradert reiselivstilbud når reisevirksomheten kan gjenopptas.

Allerede igangsatte/planlagte prosjekter i regionen (på lang sikt):

Prosjekt Sjørret (igangsat) Grimstad, Lillesand, Arendal, Tvedestrand og Froland samarbeider om en felles bærekraftig reiselivssatsing innenfor sjørretfiske. Satsingen er delt i to delprosjekter – forvaltning av gytebekker og næring. Grimstad kommune er prosjekteier.

Miljødirektoratet har for 2020 bevilget 500 000 kroner til vannmiljøtiltak i sjørretbekker. Blått Kompetansesenter sør har bevilget 200 000 kroner til etablering av en bærekraftig reiselivssatsing. De fem deltagende kommunene har i tillegg inngått en intensjonsavtale om å bidra med 50 000 kr årlig, 100 timer egeninnsats og finansiering av 40 timer med person og gravemaskin.

Kommunene vil i prosjektet samarbeide med et bedriftsnettverk med lokale bedrifter. Det er også etablert et samarbeid med Havforskningsinstituttet, Universitetet i Agder, Agder fylkeskommune og Fylkesmannen i Agder. Skoler vil involveres i forhold til å bruke vannveier som arena for undervisning og utvikling av biologisk mangfold, og dybdelæring innenfor naturfagene og friluftsliv (miljø, biologi og friluft). Tanken er at skoler kan "adoptere en bekk" i et langsiktig perspektiv.

Prosjekt Nidelva (igangsat) Områdene rundt Nidelva har en spennende natur som er lett å tilrettelegge og gjøre tilgjengelig for turister. Ideen for prosjektet er å utnytte energien i vassdraget på nye måter. Naturen i området oppleves som unik og urørt, samtidig som den er trygg å ferdes i. Nidelva er i europeisk sammenheng en unik padle- overnattings og opplevelsesregion. Med enkel tilrettelegging kan det tilbys det

lengste og mest attraktive padlestrekket i Nordvest-Europa. Dette kan gjøres i flere trinn og på mange måter. Fra det helt enkle, til et prosjekt med ambisjoner om å gjøre Nidelva-området til en internasjonal destinasjon.

Prosjekt Padleled ØstreAgder (under planlegging) Det jobbes generelt mye med padling for tiden. Padleforbundet har mottatt 14.5 mill fra Sparebankstiftelsen for å utvikle en padleled i Oslofjorden, Vestfold fylkeskommune har utviklet leden langs Vestfold kyst og fortsetter nå i Telemark. DNT Sør har mottatt 245 000 til å utvikle kartmaterieell for deler av Agderkysten vest. Det er ønskelig å utvikle en sammenhengende padleled langs hele kysten og ønske for Østre Agder er å utvikle dette fra Risør til Lillesand grense. Orienteringsmøte for vår region ble holdt i Tvedestrand 25.05 og deltakere fra kommunene, Vestfold fylkeskommune, Padleforbundet, DNT Sør, Raet nasjonalpark, Canvas Hove mfl deltok. Padleforbundet og DNT Sør ble oppfordret til å utarbeid en skisse for behov og videre fremdrift for å sette i gang et hovedprosjekt på dette. Utviklingsleder kobler aktørene etter mottatt skisse som forventes medio juni.

Alle disse tre prosjektene er på mange måter infrastrukturprosjekter og all tilrettelegging vil kunne ha betydning for hverandre og for utviklingen i regionen. Langt på vei er deler av disse prosjektene infrastrukturtiltak som vil være en forutsetning for næringsvirksomhet, både ny og eksisterende. Ønske er derfor å se disse prosjektene i sammenheng og også i sammenheng med prosjektet «Reiselivsmessig infrastruktur i Østre Agder- et samarbeidsprosjekt» for å oppnå synergier.

Hvordan kan infrastrukturprosjektet støtte opp under disse prosjektene, og hvordan oppnår vi disse synergiene? Hva ønsker regionen at settes i gang på kort og på lang sikt- og hva har næringen behov for? Situasjonen i forhold til sommersesongen endrer seg fortløpende og dermed vanskelig å ha oversikt over, men er det åpenbare kortsiktige tiltak vi bør prioritere for kommende sesong? Bør vi jobbe mer med digital tilrettelegging enn med fysiske tiltak fremover? Har vi behov for å jobbe frem de gode historiene fra regionen vår, samle de og presentere disse for reisende i vårt område?

Dette er spørsmål som vi ønsker å diskutere på møtet. Med daglig leder i USUS tilstede vil vi ha mulighet til å få innspill sett fra et markedsperspektiv i tillegg til at vi kan fokusere på lokale fortrinn og behov for produktutvikling. Vi vil ha mulighet til å diskutere oss frem til hvem som kan gjøre hva for å utfylle hverandre. Hva kan USUS gjøre og hva må kommunene/regionen gjøre?

God diskusjon i møtet. Enighet om at det må være stort fokus på å utfylle hverandre for å dekke hele verdikjeden i reiselivet. Covid19 og utfordringer i forhold til dette synliggjør hvor viktig reiselivsmessig infrastruktur/fellesgoder er for reiselivsproduktene.

Vedtak:

1. Næringsforum ser positivt på de igangsatte tiltakene (Nidelva og Sjøørret) og støtter opp om videre utvikling i forhold til dette. Utviklingsleder koordinerer og setter i gang prosjekt Padleled Agder, i samarbeid med Padleforbundet, DNT Sør og kontaktpersoner fra de tre kommunene.
2. Utviklingsleder, i samarbeid med næringssjefene i Tvedestrand og Grimstad utarbeider et utfordringsnotat med fokus på utfordringer knyttet til offentlig transport i skjærgården i skoleferien og skal omfatte oppfordring til økonomisk bistand for kommende sesong, samt generell utfordring knyttet til besøkendes mulighet til å oppleve skjærgården/nasjonalparken med båt. Initiativet avklares med styret i Østre Agder.
3. Av kortsiktige tiltak for innværende sesong samles tre highlights fra hver kommune som presenteres samlet på VisitSørlandet sine nettsider og som fremmes for å selge hverandres produkter i regionen.

4. For videre arbeid i Infrastrukturprosjektet innkalles prosjektgruppa til møte.

Sak 28/20 Regionplan Agder 2030 – handlingsprogram

Det jobbes fortløpende med å utarbeide forslag til handlingsprogram. Ny utsatt frist for innspill er satt til 1.juli. Det er bedt om innspill på hva som er prioriteringer av mål og veier til målet og hva aktørene kan bidra med for at Agder skal nå disse målene, samt hvem man ser på som aktuelle samarbeidspartnere. Det er definert 5 tema, 3 gjennomgående perspektiv, 30 mål og 119 veier til målet.

Nye innspill vil bli behandlet av skrivegruppa etter dette. Arbeidet er nå fordelt i 5 mindre skrivegrupper, i tråd med innsatsområdene, statusmøte 28.mai, deretter leveres første utkast 3 juni. Samhandling med RKG/faggrupper og møte med distriktssenteret vil bli gjennomført i august. Planen er å avklare med rådmannsforum/kommunedirektørgruppa i august. Temamøter i fylkeskommunens hovedutvalg 1-2 sept. Forslaget ferdigstilles 7-10 september og saken behandles i fylkestinget 10. oktober

Vedtak:

Saken tas til orientering og næringsforum ber om presentasjon av forslag tiltak i næringsforum 26.august.

Sak 29/20 Orienteringer/oppfølgingssaker fra utviklingsleder:

- **Netthandel på Sørlandet** Prosjektet opplyser 05.05 at det er gitt støtte fra Sørlandets kompetansefond og fylkeskommunen til et forprosjekt for et bedriftsnettverk for Digital Handel. Det er etterspurt oversikt over bedrifter med netthandel for et oppstartsmøte. På bakgrunn av tilbakemelding fra kommunene er det sendt inn en liste over aktuelle bedrifter.
- **Arealguiden – ny versjon**
Arbeidet med ny versjon startet før jul som planlagt, med fokus på øke det markedsføringsmessige potensialet til løsningen og med å ta i bruk den siste teknologien som er tilgjengelig. Det har vært forsinkelser i prosessen, men arbeidet går nå for fullt med følgende fokus:
 - 1) Verdi som markedsføringsverktøy (snarere enn «oppslagsverk»)
 - 2) Brukervennlighet, både for sluttbruker og redaktør
 - 3) Grensesnitt for tilbydere
 - 4) Oppdatert teknologi (ytelse, forenkling)

Ønsker å få inn kommunenes ideer og behov.

Næringsforum ser frem til oppdatert versjon. Det bør utarbeides en mal som sier noe om innholdet i teksten under hvert område, slik at uttrykket blir mer enhetlig. Etter oppdatert versjon er satt i drift og prøvd ut vil næringsforum vurdere nytteverdien av guiden. Ønsker også besøksstatistikk på sidene.

- **Universitetet i Agder – oppfølging av studietilbud**

UiA har fått 3,5 mill til å utdanne permitterte og arbeidsledige. Det betyr at de kan sette i gang planlagte utdanningstilbud og bidra til å styrke kompetanse til personer som er satt utenfor arbeidslivet pga korona krisen. Tilbudene skal være gratis og skal tilbys permitterte og arbeidssøkende. Skal settes i gang i løpet av kort tid og være gjennomført innen 1.sept. Foreløpig tilbys disse emnene, men ytterligere tilbud vil bli kunngjort i løpet av kort tid.

Kurs 1 **Høsten 2020** [Digitalisering og forretningsprosesser](#) Søknadsfrist 1. juni

Kurs 2 **Våren 2021** [Strategi, innovasjon og forretningsutvikling](#) Opptak åpner til høsten
Samleside for øvrige tilbud finnes på : www.uia.no/covid19/kompetanse Det er svært korte søknadsfrister og prinsippet er førstemann til mølla. Info ble sendt ut 2.juni. I tillegg har Kompetanse Norge lansert 8 bransjeprogram hvorav et for reiseliv
<https://www.kompetansenorge.no/bransjeprogram-med-studie--og-opplaringstilbud/bransjeprogram-for-reiselivsnaeringen/>

Det er ønskelig å få statistikk over deltakere fra vår region i etterkant.

- **Oppfølging næringsvennlige kommuner (Grimstad) - status v/Bodil**

Det er lagt opp til en evaluering i augustmøtet for erfaringsutveksling av gjennomførte tiltak, samt vurdering av oppfølging og eventuelle fellestiltak. Grimstad i gang med oppfølging i samarbeid med Norge, tre områder med CASE oppfølging. Presenterer resultatene i kommunestyret 22. juni ca kl. 9.45 (ikke åpent for tilhørere, møtet streames på kommunens nettsider).

- **Gjestehavnene**

Videre arbeid med gjestehavnen, som oppfølging av gjesteundersøkelsen tas inn i Infrastrukturprosjektet. Viktig at også USUS blir koblet på i det videre arbeidet.

- **Kompetanseforum Agder, Agder Fylkeskommune**

Agder fylkeskommune har koordineringsrolle, samt et ansvar for å kartlegge faktiske kompetansebehov i arbeidslivet. Kompetanseforum Agder er etablert som et nav i blant annet dette arbeidet. I forbindelse med en orienteringssak til fylkespolitikere om **distriktsvennlige høyere utdanninger** (fagskoleutdanning og UH sektoren) ble Østre Agder bedt om å spille inn behov fra vår region. Forespørselen omfattet både grunnutdanninger og EVU utdanninger. Innspill sendt primo mai.

Sak 30/20 Eventuelt

Arbeidet med lokaliseringalternativ for batterifabrikk i Østre Agder – Morrow batteries

Det jobbes med lokaliseringalternativ i forhold til de kriterier som er definert. Alternativene, samt videre prosess skal presenteres i rådmannsutvalgsmøte 11.06 og i styremøte 19.06.

Næringsforum presiserer at det viktigste er at lokalisering blir i vår region. Kommunene må kunne jobbe med sine alternativer, siden det vil være opp til Morrow hvilket alternativ som velges. Når man har en shortlist på ett eller noen få alternativer er det viktig at kommunene i Østre Agder sammen støtter opp om dette/disse alternativene.

Noe usikkert hvordan prosessen kjøres videre, men næringsforum ber om å være tett koblet til prosessen.

Neste møte: 26.august i Tvedestrand

For leder av Østre Agder næringsforum Bodil Slettebø

Siri Asdal– utviklingsleder Østre Agder regionråd